

Dosarul nr. Ira-2054/2020

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

10 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit în componența:
președinte
judecători

**Diaconu Iurie
Catan Liliana
Guzun Ion
Craiu Nicolae
Burduh Victor**

a judecat, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Djulieta Devder, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2020, în cauza penală privindu-l pe

DONICĂ Andrei Xxx, născut la
*xx xxxxxxxx xxxx în r-nul Xxxxxx, domiciliat în
mun. Xxxxxxx, str. Xxxxx Xxxxx xx, ap. x;*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 06.04.2017 – 04.04.2019;

Instanța de apel: 03.05.2019 – 04.06.2020;

Instanța de recurs: 22.09.2020 – 10.11.2020.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 04 aprilie 2019, inculpatul Donică Andrei a fost achitat de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, potrivit rechizitoriului, inculpatul, Donică Andrei *se învinuiește* precum că, în perioada 21 ianuarie 2017, ora 16:00 până la 23 ianuarie 2017, ora 07:10, avocatul Biroului Asociat de Avocați „CENTRU” cu sediul în mun. Xxxxxxx str. Xxxxxxx xx „x” Donică Andrei, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, din incinta biroului a sustras pe ascuns o masă cu costul de 2000 lei care aparține avocatului Chirilenco Olga, după ce cu bunul sustras a părăsit locul comiterii infracțiunii,

cauzând astfel părții vătămate o pagubă materială considerabilă în sumă totală de 2000 lei.

Tot el, în perioada 21 ianuarie 2017 ora 16:00, până la 23 ianuarie 2017, ora 07:10, fiind avocat, membru al Biroului Asociați de Avocați „CENTRU” cu sediul în mun. XXXXXX str. XXXXXXXX xx „x”, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, din incinta biroului a sustras pe ascuns o masă cu costul de 2000 lei, care aparține Biroului Asociați de Avocați „CENTRU”, după ce cu bunul sustras a părăsit locul comiterii infracțiunii cauzând astfel părții vătămate o pagubă materială considerabilă în sumă totală de 2000 lei.

Organul de urmărire penală a încadrat acțiunile inculpatului Donică Andrei în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, ca furt, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

3. Sentința primei instanțe a fost contestată cu apeluri de către procuror și Petru Draguță, șeful Biroului Asociați de Avocați Centru, care au solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Donică Andrei să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse sub formă de amendă în mărime de 1000 unități convenționale.

3.1. În argumentarea apelului, procurorul a invocat că:

- probele cercetate în cadrul judecării cauzei au confirmat pe deplin vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, iar însuși inculpatul Donică Andrei a declarat în ședința de judecată, că la data de 21 sau 22 ianuarie seara, aproximativ la ora 17.00 în lipsa colegilor a scos mesele din birou și le-a pus în automobilul său. La fel, acesta a declarat că o masă aparține cet. Cerneavscăia Tatiana și alta cet. Chirilenco Olga, iar mesele le-a luat fără acordul persoanelor menționate;

- atât la urmărirea penală cât și în instanța de judecată s-a dovedit cu certitudine, latura obiectivă a componentei de infracțiune, și anume fapta prejudiciabilă - inculpatul a scos efectiv mesele din birou și le-a pus în automobilul său; urmările prejudiciabile - a cauzat părților vătămate un prejudiciu patrimonial efectiv în sumă totală de 4000 lei și a prevăzut acest lucru; legătura causală - există; modul ascuns - Donică Andrei a sustras mesele din incinta biroului duminică, la 22 ianuarie 2017, în jurul orelor 17:00, pe ascuns, fiind de unul singur, deoarece la birou nu se afla nimeni;

- la baza sentinței de achitare, instanța de judecată a indicat că, Donică Andrei activând în calitate de avocat dispune de mijloace financiare și un trai decent, premisă care nu duce neapărat la inexistența infracțiunii de furt;

- instanța de fond nu a luat în considerație probele acumulate la faza de

urmărire penală, ulterior cercetate în cadrul procesului de judecată care dovedesc incontestabil vinovăția lui Donică Andrei la comiterea furtului, a ignorat tendențios declarațiile martorilor și s-a axat mai mult pe declarațiile inculpatului, iar în cadrul cercetării judecătorești au fost prezentate probe veridice, dobândite pe cale legală, prevăzute de art. 93 Cod de procedură penală, care confirmă vina inculpatului Donică Andrei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2), lit. d) Cod penal, urmând a fi pronunțată o sentință de condamnare.

3.2. În motivarea apelului, Petru Draguță, șeful Biroului Asociației de Avocați Centru a argumentat că:

- sentința a fost adoptată cu încălcarea normelor procesual-penale, astfel fiind lipsită de obiectivitate, nefiind stabilite toate circumstanțele cauzei, iar cumulul consistent de probe administrat de acuzatorul de stat a fost neglijat;

- raționamentele puse la baza sentinței au un caracter vădit tendențios, bazat pe presupuneri care nu au la bază un suport probatoriu consistent, fiind de natură să elucideze scopurile procesului penal;

- eronat au fost reținute ca temeinice și veridice declarațiile inculpatului Donică Andrei, care pe tot parcursul etapelor procesuale a făcut declarații contradictorii;

- instanța de fond a pus la baza soluției de achitare acele probe, care sunt lovite de nulitate absolută și a judecat unilateral și superficial cauza, în lipsa unei cercetări obiective a probelor, cu aprecierea eronată a împrejurărilor de fapt, iar ca rezultat cu constatarea greșită a aspectelor de drept, ce a dus la emiterea pe caz a unei soluții neîntemeiate și eronate;

- în sentință se face o relatare în ordine cronologică a probelor administrate doar de partea apărării, fără a se referi la probe care ar demonstra vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, fiind realizată o descriere eronată a elementelor constitutive ale infracțiunii în raport cu doctrina penală, fără a invoca niște probe absolut convingătoare dincolo de orice dubiu rezonabil privitoare la nevinovăția lui Donică Andrei;

- soluția instanței privitoare la lipsa scopului de cupiditate și intenția de depozitare a meselor este întemeiată doar pe depoziția tendențioasă a inculpatului care a abuzat de faptul că nu dă declarații sub jurământ. Nu poate fi trecut cu vederea faptul că inculpatul a recunoscut fapta parțial, însă consideră că ea nu întrunește semnele componente de infracțiune;

- instanța de fond nu a dat apreciere faptului că inculpatul a încercat să însceneze existența unor raporturi juridice civile cu bunurile sustrase, întrucât acesta a expediat notificarea după ce fusese depusă o plângere privitoare la sustragerea meselor, iar la data de 23 ianuarie 2017, membrii BAA „Centru” au

sesizat faptul furtului, însă inculpatul a trimis scrisoarea de informare pe data de 24 ianuarie 2017 și recepționată pe 25 ianuarie 2017 la birou, fapt confirmat prin ștampila aplicată pe plicul poștal;

- la data de 24 ianuarie 2017, când la birou se afla și inculpatul, iar colegii din biroul vorbeau că șeful Biroului, s-a adresat conducerii BC „Moldindkonbank” să-i elibereze un disc cu imprimările video de la video- camerele instalate la filiala BC „Moldindkonbank” amplasată alături de sediul Biroului Asociat de Avocați „Centru”, după care inculpatul, la aceeași dată, împreună cu martorul Malai Sergiu a vizitat filiala băncii, posibil să se convingă dacă sunt instalate video-camere, iar la 25 ianuarie 2017, au recepționat scrisoarea nominalizată, ce se probează prin declarațiile martorului Malai Sergiu în instanța de fond;

- instanța nu a dat o apreciere faptului, că inculpatul a sustras cele două mese noaptea pe ascuns în zilele de odihnă, că nu a informat pe șeful Biroului Asociat de Avocați „Centru” sau pe alți colegi și nu a recunoscut că anume el a sustras mesele. Or, acesta a sustras mesele, tumba cu trei sertare și două scaune pentru a le folosi personal în alt birou, deoarece deja la data de 13 decembrie 2016, acesta depusese cerere prin care a solicitat să se retragă din membrii asociați ai Biroului AA „Centru” începând cu data de 13.03.2017, cererile fiind anexate la materialele dosarului. Faptul că inculpatul avea intenția se folosească mesele la un alt birou se probează prin declarațiile martorului Curnic Mihail care a declarat că „...a descărcat două mese [...] , l-am întrebat pe cât termen, această mi-a comunicat că caută un oficiu și când vă găsi un alt oficiu le va lua” și prin extrasul din procesul-verbal din 02.02.2017, prin care Donică Andrei a fost exclus din membrii Biroului AA „Centru” din 03.02.2017, pentru sustragerea meselor și respinsă cererea din 13.12.2016, cererea de chemare în judecată din 16.03.2017 a lui Donică Andrei prin care a indicat că, a fost vădit ilegal respinsă cererea din 13.12.2016 prin care a anunțat conducerea biroului că, din 13.03.2017 se retrage din asociere, urmând a-i fi admisă cererea de ieșire din 13.12.2016 pentru ca activitatea profesională să nu fie întreruptă și copia hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 05.12.2017;

- sentința conține argumente contradictorii, instanța preferând să treacă sub tăcere depozițiile contradictorii ale inculpatului, iar aceste împrejurări denotă existența unei înscenări orientate spre încercarea de a camufla sustragerea;

- pretinsul act de depozitare, are un caracter pur fictiv și formal, intrând în categoria actelor juridice civile anulabile. Or, încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean al făptuitorului de natură să se eschiveze de la răspunderea și pedeapsa penală.

3.3. În ședința instanței de apel, procurorul Devder Djulieta, a solicitat

instanței de judecată încetarea procesului penal pornit în privința inculpatului Donică Andrei în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, deoarece fapta acestuia constituie contravenția prevăzută de art. 335 Cod contravențional și încetarea procesului contravențional din motiv că a intervenit termenul de prescripție (f.d. 152, vol. II).

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2020, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate și menținută fără modificări sentința.

4.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a reținut că, instanța de fond a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării și just a adoptat o sentință de achitare în privința inculpatului Donică Andrei în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Inculpatul Donică Andrei, vina în comiterea infracțiunii imputate nu a recunoscut declarând că pentru a nu se instala fiul d-lui Scutelnic și un avocat stagiar pe nume Timofti în biroul său, acesta a hotărât să ducă mesele din birou, iar la 21 sau 22 ianuarie seara, aproximativ la ora 17:00, în lipsa colegilor, pentru a nu intra în conflict cu aceștia, a scos mesele din birou. Și a depozitat la Curnic Mihail o masă ce îi aparține lui Cerneavscia Tatiana și alta lui Chirilenco Olga, mese procurate din banii lor comuni. Mesele din birou, le-a luat fără acordul persoanelor menționate. Știa că ele nu vor avea pretenții, deoarece ambele nu mai activau în birou. Știa precis că, la masa lui Cerneavscia Tatiana urma să activeze fiul lui Scutelnic Valeriu. Prin depozitarea acestor mese și-a apărat dreptul său ca coproprietar și asociat al acestui birou. A luat mesele aproximativ la ora 17.00-18.00, într-o zi de odihnă ca să nu deranjeze pe nimeni, și pentru a evita un scandal cu ceilalți angajați, care ar fi reacționat agresiv.

În confirmarea învinuirii aduse lui Donică Andrei, procurorul a indicat următoarele mijloace de probă precum *declarațiile părții vătămate Chirilenco Olga*, care a declarat că a depus cerere la poliție, iar mai târziu s-a stabilit că Donică Andrei a sustras mesele. Nu i-a permis lui Donică Andrei să ia masa, deoarece el avea masa lui; *declarațiile lui Draguță Petru - șef al BAA „Centru”*, care a declarat că, la data de 23 ianuarie 2017, a venit la serviciu în jurul orei 11:00 și colegii i-au comunicat că din birou au fost luate două mese, anume din biroul unde activa Donică Andrei. La aceeași dată a depus o plângere la poliție, seara, crezând că până la această oră va veni cineva și o va restitui. La data de 25 ianuarie 2017 a primit prin poștă, o scrisoare cu data de 22 ianuarie 2017, în care se indica că Donică Andrei a luat aceste două mese, deoarece aflarea acestora le poate uza și

că ocupau loc. Donică Andrei nu l-a informat că a luat mesele. La data de 17 februarie 2017, ora 09:00 a întocmit un act, semnat de cinci colegi despre dispariția meselor; *declarațiile martorului Scutelnic Valeriu*, care a declarat că, la data de 21 ianuarie 2017, era zi de sâmbătă zi liberă, însă a ieșit la lucru și a lucrat toată ziua în birou unde se afla colegul său Barbacar Anatol și un avocat stagiar. La ora 16:00 a plecat, iar în birou a rămas Barbacar Anatolie. Tot mobilierul din birou era pe loc. La data de 23 ianuarie 2017, a venit la lucru și a văzut ca din birou lipsesc două mese. În birou se afla Anatol Barbacar și Donică Andrei și au început să discute despre faptul unde sunt mesele, toți cei prezenți au spus că nu au luat mesele, inclusiv și Donică Andrei. La data de 25 ianuarie 2017 a aflat că în adresa biroului a parvenit o scrisoare de la Donică Andrei prin care acesta a informat despre faptul ca acesta a luat mesele. Mesele au fost procurate de către ei, membrii biroului, care costau câte 110 - 120 dolari; *declarațiile martorului Barbacar Anatolie*, că la data de 21 ianuarie 2017 în intervalul de timp 07:30 până la 16:00 s-a aflat la serviciu, era zi de sâmbătă, și în acea zi la serviciu era Scutelnic Valeriu, Donică Andrei și avocatul stagiar Silvia Pruteanu. El a ieșit ultimul din birou și tot mobilierul era pe loc. Luni dimineața la data de 23 ianuarie 2017 pe la ora 07:10 a venit la serviciu, a descuiat cu cheia ușa de la intrare, și ușa s-a deschis mai tare ca de obicei, astfel a observat că lipsea o masă de culoare bej, deoarece când era masa, ușa nu se deschidea așa tare. La serviciu a mai venit și Scutelnic Valeriu și dânsul l-a întrebat unde sunt mesele, acesta i-a spus că nu cunoaște, iar în timpul discuției Donică Andrei a exclamat la fel că nu cunoaște unde sunt mesele. S-a propus să fie chemată poliția. O masă îi aparținea lui Chirilenco Olga, iar alta lui Cerneavscăia Tatiana. Mesele au fost procurate în anul 2007, deoarece în 2006 s-a făcut reparație în birou, și au costat aproximativ 110 dolari; *declarațiile martorului Curnic Mihail*, că la începutul anului 2017 a fost telefonat de Donică Andrei și l-a rugat să îl ajute să depoziteze două mese de la biroul de Serviciu, deoarece caută un oficiu și când va găsi un alt oficiu le va lua. Mesele au fost aduse ziua, într-o zi de lucru; *declarațiile martorului Malai Sergiu*, care fiind audiat în ședința de judecată a declarat că, îl cunoaște pe Donică Andrei și pe reprezentantul biroului de avocați „Centru”, cu care sunt în relații colegiale. Colegii i-au comunicat că nu știu unde este masa. În aceeași zi, mai târziu s-a apropiat Donică Andrei și i-a spus că a luat masa și a depozitat-o. A indicat că șeful biroului de avocați s-a adresat la poliție, iar Donică Andrei a glumit ceva și a spus că a expediat o scrisoare în legătură cu dispariția meselor; *declarațiile martorului Pruteanu Silvia*, că într-o zi de sâmbătă a lunii ianuarie 2017, având calitatea de avocat stagiar a venit la BAA „Centru” pentru a studia un dosar și când a intrat în birou, tot mobilierul era la locul lui. A plecat pe la ora 14:00 sau 15:00, iar în birou a rămas Barbacar Anatol.

Luni a revenit la birou și când a intrat pe ușa centrală a biroului, a observat că o masă de culoare bej care se afla pe partea dreaptă lipsea și masa lui Donică Andrei. Șeful biroului, Drăguța Petru s-a adresat la poliția sectorului Centru. După câteva zile a aflat că Donică Andrei a luat aceste mese; procesul-verbal de sesizare despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea infracțiunii din 03.02.2017 (f. d. 4); extras din procesul-verbal nr. 3 al ședinței Consiliului Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 31.03.2000 (f. d. 23); act din data de 16.02.2017 cu privire la constatarea restituirii mesei de către avocatul Donică Andrei (f.d.39); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 14.02.2017 (f.d. 45-46); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 14.02.2017 (f.d. 51-52); fototabel (f.d. 47-50, 53-55); proces-verbal de ridicare din 14.02.2017, prin care de la Drăguța Petru a fost ridicat un plic cu o scrisoare (f.d. 60); proces-verbal de ridicare din 21.02.2017, prin care de la Drăguța Petru a fost ridicat un plic cu o scrisoare (f.d. 67); proces-verbal de ridicare din 20.02.2017, prin care a fost ridicat un CD cu înregistrările video (f.d. 74); scrisoare din data de 22.01.2017, întocmită de Donică Andrei (f.d. 63); scrisoare din data de 15.02.2017, întocmită de Donică Andrei (f.d. 69); procesul-verbal de examinare a obiectului din data de 20.02.2017, prin care a fost examinat un plic în care se afla o cerere (f.d. 64); procesul-verbal de examinare a obiectului din data de 23.02.2017, prin care a fost examinat un plic în care se afla o cerere (f.d. 70); ordonanță de recunoaștere și de anexare a mijloacelor de probă la cauza penală din data de 20.02. 2017, prin care a fost recunoscut drept mijloc material de probă și anexat la materialele cauzei penale: un plic, scrisoare ridicate de la Drăguța Petru, șef al BAA „Centru”; (f.d. 65); ordonanță de recunoaștere și de anexare a mijloacelor de probă la cauza penală din data de 23.02.2017, prin care a fost recunoscut drept mijloc material de probă și anexat la materialele cauzei penale: un plic, scrisoare ridicate de la Drăguța Petru, șef al BAA „Centru” la 21 februarie 2017 (f.d. 71).

Reieșind din cumulul de probe cercetate suplimentar în cadrul ședinței instanței de apel, Colegiul penal a conchis că, apelurile declarate sunt neîntemeiate, fiind bazate pe presupuneri neargumentate și fără a avea vreun suport juridic probant, motiv din care urmează a fi respinse.

Cu referire la argumentul invocat de procuror și reprezentantul părții vătămate, în apelurile declarate, precum că, la adoptarea sentinței instanța de fond incorect a apreciat probele administrate în cadrul urmăririi penale, Colegiul penal a notat că *probe concludente ce ar confirma vinovăția inculpatului Donică Andrei, nu au fost prezentate.*

Instanța de apel a reținut că nu s-a demonstrat latura obiectivă a infracțiunii, or, infracțiunea de furt este o infracțiune materială. Ea se consideră consumată din

momentul în care făptuitorul obține posibilitatea reală de a se folosi sau a dispune de bunurile altuia, la propria dorință, la caz, Donică Andrei activa în calitate de avocat în cadrul Biroului Asociat de Avocați „Centru” cu sediul în mun. XXXXXX str. XXXXXXXX xx „x”, a luat mesele din acest oficiu pentru a crea spațiu în Biroul de avocați și le-a depozitat și pentru a-și crea condiții în exercitarea activității de avocat și nu în scop de cupiditate, fapt confirmat prin declarațiile martorilor acuzării, Barbacar Anatol și Malai Sergiu, care au relatat că, *„s-a discutat în biroul de avocați despre faptul ca să nu mai fie primiți noi asociați, dar nu s-a fixat aceasta în procesele verbale. Erau mai mulți stagiari la o masa, chiar și avocații stăteau câte doi la o masa. Era lipsă de spațiu în birou. A menționat că, masa lui Chirilenco Olga stătea în mijloc lângă geam, lângă masa inculpatului. Probabil era dificil ca clientul lui Donică Andrei să stea la masă, dacă la masa lui Chirilenco Olga era un client”*.

Colegiul penal a reținut că, instanța de fond corect a statuat că, în cazul dat organul de urmărire penale nu a probat faptul că inculpatul, Donică Andrei își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile sub forma prejudiciului patrimonial efectiv cauzat părților vătămate și a dorit în mod conștient, survenirea acestora și anume să intre în posesia bunurilor părților vătămate, incluzându-le în sfera sa patrimonială și să obțină un venit material.

Cu referire la argumentul apelanților, precum că la baza sentinței adoptate instanța de fond s-a bazat doar pe declarațiile inculpatului, care urmau a fi apreciate critic din punct de vedere al veridicității lor, s-a reținut că instanța a apreciat corect probele acuzării și probele apărării din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor.

Colegiul penal a concluzionat că, nu au fost prezentate probe pertinente, concludente, utile și veridice care ar fi dovedit vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, ultima fiind bazată în exclusivitate pe presupuneri care nu pot sta la baza emiterii unei sentințe de condamnare, iar toate dubiile neînclăturate în condițiile legii urmează a fi interpretate în favoarea bănuitului, învinuitului și inculpatului, or, acuzatorul în acest sens nu a întreprins măsuri, nu a prezentat probe nici suplimentar celor existente, astfel încât s-au omis orice posibilități legale de a mai dovedi cumva vinovăția lui Donică Andrei.

5. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel, procurorul declară recurs ordinar, invocând temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției este expusă neclar, sau instanța admis o

eroare gravă de fapt și solicită casarea deciziei cu remiterea cauzei la o nouă rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului, se indică:

- instanța de apel *a omis să se expună asupra argumentelor invocate de procurorul participant în instanța de apel care a optat pentru soluția de reîncadrare a acțiunilor inculpatului prin prisma art. 335 Cod Contravențional;*

- menținând soluția de achitare a inculpatului Donică Andrei pe acuzațiile aduse în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod Penal, instanța de apel nu a luat măsurile necesare pentru ca probe concludente și utile, prezentate de partea acuzării să fie cercetate și apreciate la justa lor valoare, astfel ca toate elementele de fapt să aibă o relevanță juridică, iar prin această inactivitate/inacțiune instanța de apel a încălcat exigențele art. 414 Cod de procedură penală.;

- instanța de apel a reținut nevinovăția inculpatului, deși acțiunile făptașului reieșind din suportul probatoriu administrat legal de către organul de urmărire penală și ulterior cercetat în ambele instanțe de judecată, denotă că acțiunile acestuia se regăsesc în conjunctura unei norme contravenționale de samovolnicie, poziție care a fost invocată de procuror și care în acest sens a orientat instanța în vederea înlăturării erorilor de fapt și de drept admise de prima instanță, ulterior preluată în decizia instanței de apel;

- instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, nu a analizat în deplină măsură componența elementelor constitutive a faptelor prejudiciabile menționate mai sus, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de instanțe și conținutul real al probelor și faptelor, ignorarea acestor aspecte evidente având drept consecință pronunțarea de către instanțele inferioare a unor concluzii premature - de lipsă a unei fapte prejudiciabile.

5.1. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, a depus referință inculpatul Donică Andrei, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

6. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele dosarului, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis în conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit căroră *judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit practicii cu privire la judecarea cauzelor penale în ordine de apel și conform art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

Statuând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul penal lărgit, verificând și analizând *per ansamblu* decizia instanței de apel, raportată la criticele recurentului, constată că instanța de apel la adoptarea soluției nu a respectat întocmai prevederile legale, ignorând exigențele legii procesual-penale în partea motivării hotărârii, or în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, chiar dacă dispozițiile art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale impun instanțele naționale să-și motiveze deciziile (hotărârea *Boldea versus România*), această obligație nu presupune existența unor răspunsuri detaliate la fiecare problemă ridicată, fiind suficient să fie examinate în mod real problemele esențiale care au fost supuse spre judecată instanței, iar în

considerentele hotărârii trebuie să se regăsească argumentele care au stat la baza pronunțării acesteia.

În continuarea aceluiași gând, CtEDO a consemnat în repetate rânduri că, la judecarea cauzei de către instanța de apel și la adoptarea deciziei, aceasta nu se poate limita la preluarea totală sau parțială a motivării formulate de instanța de fond, ci trebuie să analizeze din nou cauza, în fapt și în drept, cu atât mai mult când este în situația pronunțării unei noi hotărâri, și să răspundă argumentat la criticile invocate de părți, or doar astfel se demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul examinării acestei cauze penale.

Din conținutul cererii de recurs declarată de recurent, se constată că acesta face trimitere la erorile de drept stipulate în art. 427 alin. (1) pct. 6) din Codul de procedură penală și pledează pentru casarea deciziei instanței de apel, dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, dat fiind că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar și a admis o eroare gravă de fapt care a afectat soluția instanței.

Astfel, se reține că recurentul formulează mai multe critici îndreptate împotriva soluției pronunțate de instanța inferioară, în acest sens consemnând că la menținerea soluției de achitare a inculpatului, instanța de apel nu s-a expus pe solicitarea acuzatorului de stat, de încetare a procesului penal pornit în privința lui Donică Andrei în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, pe motiv că fapta acestuia constituie contravenția prevăzută de art. 335 Cod contravențional.

De altfel, conform principiilor care se desprind din jurisprudența CtEDO rezultă că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 alin. (1) din Convenție, înglobează, inter alia, dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră relevante pentru cauza lor, Convenția nevizând garantarea unor drepturi teoretice sau iluzorii, ci a unor drepturi concrete și efective (*cauza Artico împotriva Italiei, Hotărârea din 13 mai 1980*). Or, acest drept nu poate fi considerat efectiv decât dacă aceste observații sunt într-adevăr „ascultate”, adică analizate temeinic de către instanța de judecată. Cu alte cuvinte, art. 6 implică, în special, în sarcina instanței, obligația de a proceda la o analiză efectivă a mijloacelor, argumentelor și propunerilor de probe ale părților (*cauza Perez împotriva Franței [MC] nr. 47.287/99 și cauza Van de Hurk împotriva Olandei, Hotărârea din 19 aprilie 1994*), ceea ce la caz nu s-a realizat.

Examinând apelurile declarate, instanța de apel a dispus menținerea sentinței de achitare a inculpatului Donică Andrei, menționând că instanța de fond corect a stabilit că fapta nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2)

lit. d) Cod penal.

Colegiul lărgit notează însă, că instanța de apel a omis faptul că *procurorul în ședința instanței de apel nici nu a mai susținut învinuirea lui Donică Andrei pe art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, solicitând încetarea procesului penal pe motiv că fapta inculpatului constituie o contravenție administrativă prevăzută de art. 335 Cod contravențional, or în conținutul deciziei instanței de apel nu se regăsește nici o mențiune referitor la solicitarea acuzatorului de stat, omițând să se expună asupra situației noi apărute în legătură cu renunțarea procurorului la învinuirea pe art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal și solicitarea de tragere la răspundere contravențională, prin ce practic nu a soluționat fondul apelului.*

Subsidiar celor invocate mai sus, se reține că instanța de apel, și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, inclusiv declarațiile martorilor Curnic Mihail, Malai Sergiu, Pruteanu Silvia; scrisoarea din data de 22.01.2017, întocmită de Donică Andrei (f.d. 63); scrisoare din data de 15 februarie 2017, întocmită de Donică Andrei (f.d. 69); Ordonanța de recunoaștere și de anexare a mijloacelor de probă la cauza penală din data de 20.02.2017 (f.d. 65, Vol. I).

Rezumând cele menționate, Colegiul penal constată că în speță și-a găsit confirmare temeiul pentru recurs prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care prevede că *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii*, ceea ce inevitabil duce la casarea deciziei instanței, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Față de cele ce preced, Colegiul reiterează că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat și vizavi de problemele ce le ridică aceștia. Prin alte cuvinte, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, în decizia adoptată trebuia să expună concluzia generală pe marginea apelului, precum și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea criticilor invocate de procuror, analizând probele și indicând expres care sunt motivele respingerii unora și aprecierii critice a altora.

Astfel, Colegiul penal conchide că instanța de apel la examinarea cauzei nu a cercetat probele prezentate de către părți sub toate aspectele, nu le-a verificat și

analizat prin prisma pertinentei, concludenții, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării acestora și nu și-a motivat soluția adoptată, de asemenea instanța de apel nu a făcut o analiză minuțioasă a chestiunilor de fapt criticate de procuror și reprezentantul părții vătămate și astfel nu a soluționat fondul apelurilor declarate.

În contextul dat, se specifică că pentru corectitudinea judecării prezentei cauze este important de a analiza minuțios toate probele acumulate în dosar, întrucât aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, iar justa apreciere contribuie la elucidarea adevărului și la echitatea procedurii desfășurate pentru toate părțile la proces, or în decizia instanței de apel lipsește analiza și aprecierea probelor.

În mare parte soluția instanței de recurs de a dispune rejudecarea se bazează pe statuările Curții Europene în speța *Năvoloacă c. Moldovei (cererea nr. 25236/02)*, hotărârea din 16.12.2008, unde Curtea având a se pronunța asupra acestei cauze a considerat că chestiunile care urmau a fi hotărâte de către Curtea Supremă de Justiție nu puteau fi examinate în mod corespunzător, ca chestiuni ce țin de un proces echitabil, fără o apreciere directă a circumstanțelor factologice prezentate de părți pe marginea speței deferite judecării (*a se vedea Botten v. Norway, 19 februarie 1996, §§ 52 și 53, Reports of Judgments and Decisions 1996-I și Popovici, citată mai sus, § 72*). Având în vedere că, Curtea Supremă de Justiție nu are competența să facă o examinare directă în fapt, ea are competența de a dispune rejudecarea cauzei de către instanța ierarhic inferioară. În cazul de față, ținând cont de viciile care afectează hotărârile contestate și de solicitarea procurorului de încetare a procesului penal în ședința instanței de fond, pe motiv că fapta constituie o infracțiune, echitatea cere ca Curtea Supremă de Justiție să dispună rejudecarea cauzei.

În consecință, instanța de apel nu a respins argumentat toate alegațiile procurorului invocate în cererea de apel și nu a formulat o motivare corespunzătoare vizavi de chestiunile care au importanță decisivă în cauză, prin ce a admis eroarea de drept prescrisă de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

În cadrul rejudecării cauzei instanța de apel urmează să înlăture erorile menționate, să țină cont de împrejurările expuse care au servit temei de casare a soluției adoptate și în strictă conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor administrate în instanța de judecată, inclusiv să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar în dependență de datele obținute să pronunțe o hotărâre legală

și întemeiată, care să corespundă și prevederilor art. 417-418 Cod de procedură penală.

De asemenea, instanța de apel urmează să țină cont de prevederile art. 436 Cod de procedură penală care se referă la procedura de rejudecare și limitele acesteia, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate și să constate prezența sau lipsa vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, ținând cont de motivele invocate în apeluri și dispozițiile expuse la pct. 6 al prezentei decizii și ca urmare să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în strictă conformitate cu prevederile art. 414, 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Djulieta Devder, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2020, în cauza penală privindu-l pe *Donică Andrei Xxx* și dispune rejudecarea cauzei, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 08 decembrie 2020.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Catan Liliana

Guzun Ion

Craiu Nicolae

Burduh Victor